

MILCZENIE

(Silence)



W KINACH OD 17 LUTEGO 2017

DYSTRYBUCJA W POLSCE



Al. Wojska Polskiego 41/43, 01-503 Warszawa
tel.: (+4822) 536 92 00, fax: (+4822) 635 20 01
e-mail: gutekfilm@gutekfilm.pl <http://www.gutekfilm.pl>

MILCZENIE
SILENCE

Reżyseria
Martin Scorsese

Scenariusz
Martin Scorsese
Jay Cocks
na podstawie powieści Shūsaku Endō

Zdjęcia
Rodrigo Prieto

Muzyka
Kathryn Kluge
Kim Allen Kluge

Montaż
Thelma Schoonmaker

Scenografia i kostiumy
Dante Ferretti

W rolach głównych :

Andrew Garfield
Adam Driver
Liam Neeson
Tadanobu Asano
Shinya Tsukamoto
Issei Ogata

Rodrigues
Garupe
Ferreira
tłumacz
Mokichi
Inoue

Producenci
Vittorio Cecchi Gori
Barbara De Fina
Randall Emmett
David Lee
Gastón Pavlovich
Martin Scorsese
Emma Tillinger Koskoff

Produkcja
Cappa Defina Productions
EFO Films
Fábrica de Cine
SharpSword Films
Sikelia Productions
Waypoint Entertainment

USA / Tajwan / Meksyk
rok produkcji: 2016
czas trwania: 161 min
2.39:1 – dźwięk 5.1
Kolor

OPIS FILMU

Inspirowany autentycznymi wydarzeniami i zrealizowany z niezwykłym rozmachem najnowszy film twórcy „Wilka z Wall Street”, „Infiltracji” i „Chłopców z ferajny”. Przez trzydzieści lat wybitny reżyser Martin Scorsese przygotowywał adaptację od dawna go fascynującej, słynnej powieści Shūsaku Endō. Trzydzieści lat po „Misji” powstało kolejne filmowe arcydzieło ukazujące ludzi żyjących w czasach wielkich napięć i konfliktów religijnych. W rolach głównych Andrew Garfield („Przełęcz ocalonych”), Adam Driver („Paterson”, „Gwiezdne wojny: Przebudzenie mocy”) oraz Liam Neeson („Uprowadzona”).

XVII wiek. Dwóch młodych jezuitów pokonuje tysiące kilometrów, aby potajemnie przedostać się do Japonii, gdzie toczy się bezwzględna walka z chrześcijaństwem. Misjonarze poszukują swojego nauczyciela - słynącego z odwagi kapłana, o którym krążą plotki, że wyrzekł się wiary katolickiej i został buddyjskim mnichem. To, czego doświadczą, wystawi ich umiejętności przetrwania, a także wszystko, w co wierzą, na najcięższą próbę.

„Milczenie” to najmocniejszy, a jednocześnie najbardziej osobisty film w karierze Martina Scorsese. Amerykański twórca poszukuje odpowiedzi dotyczących istoty i sensu religii, a także wierności swoim przekonaniom w świecie, w którym płaci się za nią najwyższą cenę.

GŁOSY PRASY

Scorsese osiągnął tu poziom najlepszych filmów Bergmana, czy Carla Theodora Dreyera, artystów, którzy w religii widzieli pole konfliktu. Poważne dzieło o wierze i prześladowaniach. Bardzo potrzebowaliśmy takiego filmu.

Time Out New York

Niezwykłe poruszający i prowokujący do myślenia. Ciężko się z tego filmu otrząsnąć.

Screen International

„Milczenie” to film, który trzeba zobaczyć niezależnie od tego, czy wierzy się w Boga, czy nie. Przemówi do każdego.

Time

Piękny, ambitny, satysfakcjonujący.

Empire

To jeden z najpiękniej zrobionych i skomponowanych filmów Scorsese.

The Village Voice

Fascynujące spojrzenie na wiarę we wszelkich jej przejawach.

Indiewire

Imponujący!

Vulture

W tej prostej historii na nieskończenie złożony temat napięcie rośnie ze sceny na scenę.

Los Angeles Times

Pomimo technicznej i wizualnej wielkości „Milczenie” cechuje moralna skromność, która przypominać może dzieła innego głęboko wierzącego filmowca, francuskiego mistrza Roberta Bressona.

Slate

Dzieło monumentalne.

RogerEbert.com

POCZĄTKI

W 1988 roku, podczas specjalnego pokazu filmu, „Ostatnie kuszenie Chrystusa”, Martin Scorsese spotkał się z arcybiskupem Pauliem Moorem, który wręczył reżyserowi kopię książki Shūsaku Endō pt. „Milczenie”. Pierwotnie opublikowano ją w Japonii w roku 1966, gdzie spotkała się ze świetnym przyjęciem i poważną dyskusją. Kiedy kilka lat później ukazało się jej angielskie tłumaczenie, jej reputacja głębokiego, medytacyjnego dzieła na temat religii tylko się utwierdziła. Już pierwsza lektura „Milczenia” zrobiła na Martinie Scorsese olbrzymie wrażenie, odebrał ją bardzo osobiście.

- Tematy, które porusza w swojej książce Endō, były obecne w moim życiu od bardzo młodego wieku – mówi. - Wychowywany byłem w bardzo katolickiej rodzinie i religia miała wielkie znaczenie w moim życiu. Podstawą mojej duchowości wciąż są nauki kościoła rzymskokatolickiego, w którym zanurzony byłem w dzieciństwie. Ta duchowość związana jest z wiarą.



Scorsese przyznaje, że czytając „Milczenie”, ze zdumieniem odkrył, że powieść traktuje o głębokich i ważnych kwestiach dotyczących chrześcijaństwa, z którymi on sam zmagał się przez lata. *- Cały czas myślę, zastanawiam się nad wiarą i zwątpieniem, słabością, ludzką kondycją, a te właśnie tematy pojawiają się w bezpośredni sposób w książce Endō.*

SCENARIUSZ

Fascynacja „Milczeniem” rosła w Scorsese z każdą kolejną lekturą i już pod koniec lat 80., wspólnie z Jayem Cocksem, zaczął prace nad scenariuszem filmowej adaptacji powieści. To miał być wtedy jego kolejny filmowy projekt. Los chciał jednak inaczej. Na początku Scorsese nie był zadowolony z pierwszej wersji scenariusza, potem doszły problemy ze skompletowaniem budżetu i projekt trafił na półkę.

Jednak w następnych latach reżyser nieustannie rozmyślał nad powieścią i jej głównymi tematami, co rusz pisząc wspólnie z Cocksem kolejne wersje tekstu adaptacji. W końcu po piętnastu latach prac obaj uznali, że udało im się stworzyć wersję, z której są zadowoleni i która daje szansę na to, by na ekranie dać nowe życie najważniejszym sensom książki.

W 2007 Scorsese został poproszony o napisanie wstępu do nowego angielskiego wydania „Milczenia”. Jego lektura uświadamia nie tylko co powieść Endō znaczyła dla niego

osobiście, ale też jaką już wtedy miał wizję filmu. *Chrześcijaństwo oparte jest na wierze – pisze reżyser – ale jeśli prześledzić jego historię widać, że musiało też raz po raz adaptować się do nowych warunków. Zawsze był to trudny proces, ale konieczny, by wiara mogła rozkwitnąć. To paradoks, w którym zderzają się wiara i jej zakwestionowanie. Wierzę jednak, że idą one ręką w rękę. Jedno żywi się drugim. Kwestionowanie może prowadzić do wielkiej samotności, jeśli jednak idzie w parze z wiarą – prawdziwą i trwałą – może skutkować najradośniejszą z komunii. To droga pełna sprzeczności, – od pewności przez zwątpienie, przez samotność do wspólnoty – którą Endō doskonale rozumiał. (...). Sebastian Rodrigues - główny bohater – reprezentuje to, co najlepsze i najwspanialsze w wierze katolickiej.*

Scorsese nazywa go *człowiekiem kościoła*, jakiego opisał Georges Bernanos w „Pamiętniku wiejskiego proboszcza”. *Gdyby Rodrigues został w Portugalii, z pewnością byłby jednym z takich mężczyzn, krzepkich, niezłomnych w woli i postanowieniach, o niezachwianej wierze. Trafia jednak do innej, wrogiej kultury, która chce pozbyć się chrześcijaństwa. Rodrigues z całego serca wierzy, że zostanie bohaterem historii, którą wszyscy dobrze znamy: chrześcijańską alegorią, figurą Chrystusa, ze swoim własnym Ogrójcem i własnym Judaszem, żalonym nędznikiem Kichijiro.*

Judasz, którego Scorsese określa mianem największego łajdaka w chrześcijaństwie, uosabia to, co dla reżysera jest jednym z największych dylematów chrześcijańskiej teologii. *Jaka jest rola Judasza? - pisze. Czego oczekuje od niego Chrystus? Czego oczekujemy od niego my? Endō patrzy na problem Judasza w bardziej bezpośredni sposób niż jakkolwiek inny artysta. Ten problem jest w centrum „Milczenia” i determinuje los ojca Rodriguesa.*

Jak pisze Scorsese: *...powoli, mistrzowsko Endō odwraca bieg wydarzeń. „Milczenie” jest historią człowieka, który doświadcza – w bardzo bolesny sposób – że miłość Boga jest bardziej tajemnicza, niż mu się wydawało, że zostawia on więcej wolności człowiekowi, niż zdajemy sobie sprawę i że jest zawsze obecny. Nawet jeśli milczy.*

Po raz pierwszy sięgnąłem po tę książkę prawie 20 lat temu. Od tamtej pory wracałem do niej niezliczone ilości razy... Czerpałem z niej siłę, jaką daje niewiele dzieł sztuki.

OBSADA

Kiedy zapewnione były kluczowe dla produkcji filmu elementy, przyszła pora, by zająć się skompletowaniem obsady. Priorytet był jeden – znaleźć aktora do roli ojca Rodriguesa.

- *Aktor, który ma go zagrać, powinien rozumieć skomplikowane kwestie, kształtujące charakter postaci – mówi Scorsese. - Szybko zrozumiałem też, że musimy znaleźć kogoś, kto będzie chciał zagrać tę rolę. Przez lata spotkałem wielu aktorów, którzy od razu mówili że nie są nią zainteresowani.*

Oczywiście reżyser spotykał też młodych aktorów zafascynowanych tematem i historią. Zanim jednak udało się doprowadzić do realizacji „Milczenia”, stali się oni za starzy – Rodrigues ma niewiele ponad 20 lat. Szczęśliwie jednak na jednym z castingów pojawił się Andrew Garfield – świeżo po nominacji do nagrody Tony za rolę w „Śmierci komiwojażera” na Broadwayu i po sukcesie „Niesamowitego Spider-Mana” – i wydał się Scorsese wcieleniem Rodriguesa.

- *Andrew jest w odpowiednim wieku, ale co ważniejsze ma umiejętności, by podolać roli. I zależy mu – mówi reżyser. - Po prawdzie, Bóg go zesłał.*

- *Jak możesz powiedzieć „nie”, kiedy dzwoni Scorsese? - zastanawia się aktor. - Kto by w ogóle chciał mu odmówić? Nigdy nie spodziewałem się, że dostanę taką szansę.*

Garfield był zachwycony, zdawał sobie jednak sprawę z wyzwania, jakie przed nim stoi.

- Ta historia każe nam skonfrontować się z głębokimi i skomplikowanymi tematami, ponadczasowymi, rozległymi i trudnymi emocjonalnie – mówi aktor. - Obserwujemy całe życie postaci. Boryka się on z największymi i najważniejszymi pytaniami, które dotyczą nas wszystkich – jak wieść dobre życie, życie w wierze? To wymaga również stawiania czoła wątpliwościom.

Do roli ojca Garupe, towarzysza Rodriguesa, Scorsese wybrał innego charyzmatycznego młodego aktora: Adama Drivera, znanego z serialu „Dziewczyny”, filmów „Co jest grane, Davis?”, „Gwiezdne wojny: Przebudzenie Mocy”, czy „Patersona”. On też był zachwycony scenariuszem i podekscytowany możliwością pracy z legendarnym reżyserem.



- Temat kryzysu wiary bardzo do mnie przemówił, jest uniwersalny i ważny – mówi aktor. - Zaintrygowali mnie też główni bohaterowie – niezadowoleni i wszystko kwestionujący, co jest istotną częścią wiary. Wydaje mi się, że wątpliwości świętego Piotra są zdrowe – odnoszą się do wszystkiego, także do aktorstwa. Czy to właściwy sposób, by zarabiać na życie? Czy to dobra rola? Czy chcę być tu z tymi ludźmi? Czy jestem zły w tej roli? Każdy rodzaj kreatywności prowadzi do wątpliwości. Związki, relacje rodziców z dziećmi wypełnione są wątpliwościami.

Driverowi podobało się też niestandardowe przedstawienie postaci księdza. *- Wydaje nam się, że księża są spokojni i racjonalni – mówi aktor. - Ale tych dwóch jezuitów było pionierami, byli surowi i twardzi. Musieli być wytrzymali, bo warunki w tamtych czasach były bardzo trudne. Nie przypominali dzisiejszych duchownych, byli bardziej odkrywcami.*

Trzecia ważna rola w filmie – ojca Ferreiry – przypadła irlandzkiemu aktorowi Liamowi Neesonowi. Zagrał on już księdza w innym filmie Scorsese, „Gangach Nowego Jorku”.

- Praca z Martym to prawdziwa przyjemność i ciągła nauka – przyznaje Neeson. - Ale jeden z najważniejszych aspektów tej historii to to, że jest ona niezwykle aktualna. Rzeczy opisane w powieści i znajdujące się w scenariuszu dzieją się dzisiaj na świecie. Interesuję się jezuitami od 30 lat, od czasu kiedy przygotowywałem się do innego filmu, „Misji”. Doradzał nam wtedy na planie ojciec Daniel Berrigan, z którym się zaprzyjaźniłem. Scenariusz „Milczenia” wciągnął mnie natychmiast, a to rzadkie. Jay Cocks i Marty nigdy nie piszą całych paragrafów, jeśli wystarczy jedno zdanie. A to zdanie jest bogate i pełne kontekstów.

SYLWETKI AKTORÓW

Andrew Garfield – zdobywca nagrody BAFTA, nominowany do Złotego Globu za rolę w „The Social Network”. W ostatnich latach podbijał serca światowej publiczności, wcielając się w Petera Parkera w filmach z serii „Niesamowity Spider-Man”, które przyniosły półtora miliarda dolarów przychodu.

Jego aktorska kariera rozpoczęła się na deskach teatru. W 2006 roku role w przedstawieniach „Beautiful Thing”, „The Overwhelming” oraz „Burn, Chatroom, and Citizenship” przyniosły mu nagrodę Evening Standard dla najlepszego debiutanta oraz nagrodę im. Jacka Tinkera dla najbardziej obiecującego młodego aktora. W 2012 roku zadebiutował na Broadwayu w sztuce „Śmierć komiwojażera” Arthura Millera. Przedstawienie reżyserował Mike Nichols, a rola Biffa Lomana przyniosła Garfieldowi nominację do nagrody Tony za pierwszoplanową rolę męską.

Publiczność kinowa odkryła go w 2007 roku, gdy pojawił się w filmie „Ukryta strategia”. Inne popularne filmy, w których wystąpił, to m.in. „Kochanice króla”, „Parnassus”, czy „Nie opuszczaj mnie”.

W 2014 roku aktor pojawił się u boku Michaela Shannona i Laury Dern w dramacie „99 Homes”. Wyreżyserowany przez Rahmina Bahraniego pokazywany był na festiwalach w Wenecji, Toronto, czy Sundance i zebrał świetne recenzje.

Jedną z ostatnich ról Garfielda był Desmond Doss, nagrodzony medalem za odwagę żołnierz, który nie oddał nawet jednego strzału, bohater filmu „Przełęcz ocalonych” Mela Gibsona.

Wybrana filmografia:

2007 - Ukryta strategia / Lions for Lambs

2008 - Kochanice króla / The Other Boleyn Girl

2009 - Parnassus / The Imaginarium of Doctor Parnassus

2010 - Nie opuszczaj mnie / Never Let Me Go

2010 - The Social Network

2012 - Niesamowity Spider-Man / The Amazing Spider-Man

2014 - Niesamowity Spider-Man 2 / The Amazing Spider-Man 2

2014 - 99 Homes

2016 - Przełęcz ocalonych / Hacksaw Ridge

2016 - Milczenie / Silence

Adam Driver – najpopularniejszym filmem z jego udziałem są bez wątpienia „Gwiezdne wojny: Przebudzenie Mocy” J.J. Abramsa, film który podbił kina na całym świecie w 2015 roku. Driver zagrał w nim rolę Kylo Rena, adepta ciemnej strony mocy. Swoją rolę powtórzy w VIII epizodzie gwiazdnej sagi, która wejdzie do kin pod koniec 2017 roku.

Przełomową w karierze aktora okazała się jednak rola w wyprodukowanym przez HBO serialu „Dziewczyny”. Napisana przez Lenę Dunham seria biła rekordy popularności, otrzymała Złotego Globa i dwie nominacje do tej nagrody w kategorii najlepszy serial komediowy bądź musical, a sam Driver wyróżniony został trzykrotnie nominacją do nagrody Emmy za najlepszą rolę drugoplanową.

Kolejne role, m.in. w takich filmach jak „Frances Ha”, „Co jest grane, Davis?”, czy „Ta nasza młodość” sprawiły, że szybko został uznany za jednego z najciekawszych młodych amerykańskich aktorów. Dobrą passę podtrzymał świetnymi występami w ubiegłorocznych filmach – „Midnight Special”, gdzie pojawił się u boku Michaela Shanona i Kirsten Dunst

oraz „Patersonie”, najnowszym dziele Jima Jarmuscha. Tę ostatnią rolę wielu uważa za najlepszą kreację w dotychczasowej karierze Drivera.



Adam Driver (po lewej), Andrew Garfield (po prawej)

Wybrana filmografia:

2011 - J. Edgar

2012 - Dziewczyny / Girls (serial)

2012 - Lincoln

2012 - Frances Ha

2013 - Co jest grane, Davis? / Inside Llewyn Davis

2013 - Ścieżki / Tracks

2014 - Ta nasza młodość / While We're Young

2015 - Gwiezdne wojny: Przebudzenie Mocy / Star Wars: The Force Awakens

2016 - Midnight Special

2016 - Paterson

2016 - Milczenie / Silence

Liam Neeson – od 30 lat należy do jednych z najpopularniejszych aktorów na świecie, podczas swojej kariery umiejętnie łączy występy w wysokobudżetowych produkcjach z rolami w ambitnym, artystycznym kinie. Za głośną rolę Oskara Schindlera w filmie „Lista Schindlera” Stevena Spielberga otrzymał Oscara oraz nominowany był do Złotego Globu i BAFTA. Występ w „Michaelu Collinsie” w reżyserii Neila Jordana przyniósł mu nagrodę na festiwalu filmowym w Wenecji oraz kolejną nominację do Złotego Globu. Po raz trzeci był nominowany do tej nagrody za rolę w „Kinseyu” Billa Condona.

Urodzony w Irlandii aktor początkowo chciał być nauczycielem. Plany te pokrzyżowało wstąpienie w 1976 roku do Lyric Players Theatre (jak sam mówi: *Najlepsza szkoła jaką aktor może otrzymać*) w Belfaście i odkrycie aktorskiej pasji. Dwa lata później trafił do obsady Narodowego Teatru Irlandii znanego też jako Abbey Theatre. Jego role na scenicznych deskach przyniosły mu uznanie widzów, nagrody oraz angaż do filmu.

Zadebiutował na dużym ekranie w 1981 roku w „Wiekach ciemnych” Johna Boormana i kina już nigdy nie opuścił, prezentując wyjątkowo szeroki wachlarz ról. Do najpopularniejszych

filmów z jego udziałem należą „Misja”, „Podejrzany”, „Mężowie i żony”, „Lista Schindlera”, „Rob Roy”, „Michael Collins”, „Gwiezdne wojny: Część I - Mroczne widmo”, „Gangi Nowego Jorku”, „To właśnie miłość”, „Uprowadzona”, czy „Mroczny Rycerz” powstaje.



Wybrana filmografia:

- 1981 - Wieki ciemne / Excalibur
- 1984 - Bunt na Bounty / The Bounty
- 1986 - Misja / The Mission
- 1987 - Podejrzany / Suspect
- 1988 - Pula śmierci / The Dead Pool
- 1989 - Prawo krwi / Next of Kin
- 1992 - Mężowie i żony / Husbands and Wives
- 1993 - Lista Schindlera / Schindler's List
- 1994 - Nell
- 1995 - Rob Roy
- 1996 - Michael Collins
- 1998 - Nędznicy / Les Misérables
- 1999 - Gwiezdne wojny: Część I - Mroczne widmo
/ Star Wars: Episode I - The Phantom Menace
- 2002 - Gangi Nowego Jorku / Gangs of New York
- 2003 - To właśnie miłość / Love Actually
- 2004 - Kinsey
- 2005 - Batman Początek / Batman Begins
- 2005 - Śniadanie na Plutonie / Breakfast on Pluto
- 2008 - Uprowadzona / Taken
- 2010 - Drużyna A / The A-Team
- 2011 - Tożsamość / Unknown
- 2012 - Mroczny Rycerz powstaje / The Dark Knight Rises
- 2014 - Non-Stop
- 2016 - Siedem minut po północy / A Monster Calls
- 2016 - Milczenie / Silence

SYLWETKA REŻYSERA

Martin Scorsese – reżyser, producent i scenarzysta urodzony w 1942 roku w Nowym Jorku. Wychowywał się w słynnej włoskiej dzielnicy, co zainspirowało kilka jego filmów. Podczas studiów na wydziale filmowym nowojorskiego uniwersytetu zrealizował wiele nagradzanych filmów krótkometrażowych, m.in. „The Big Shave”.

W 1967 roku Scorsese zrealizował swój fabularny debiut zatytułowany „Kto puka do moich drzwi”, trzy lata później był asystentem reżysera i montażystą przy dokumencie „Woodstock”, a w 1973 roku zrealizował przełomowe dla jego kariery „Ulice nędzy”. Jeszcze większym sukcesem okazał się „Taksówkarz” nagrodzony w 1976 Złotą Palmą w Cannes. Od tamtej pory publiczność kinowa na całym świecie czeka na każdy kolejny film Scorsese. Do jego największych sukcesów należą „New York, New York”, „Wściekły byk”, „Kolor pieniędzy”, „Ostatnie kuszenie Chrystusa”, „Chłopcy z ferajny”, „Przyłodek strachu”, „Kasyno”, „Gangi Nowego Jorku”, „Aviator”, „Infiltracja”, czy „Wilk z Wall Street”.

Zrealizowane przez Scorsese filmy wielokrotnie otrzymały nominacje do Oscarów, Złotych Globów, BAFTA, a sam reżyser uhonorowany został m.in. Złotym Lwem na festiwalu w Wenecji, nagrodą Amerykańskiego Instytutu Filmowego za dorobek życia, czy nagrodą za całokształt twórczości im. Cecila B. DeMille.

Scorsese jest założycielem The Film Foundation, organizacji non-profit zajmującej się ochroną dziedzictwa filmowego.

Wybrana filmografia:

1973 - Ulice nędzy / Mean Streets
1976 - Taksówkarz / Taxi Driver
1977 - New York, New York
1978 - Ostatni walc / The Last Waltz
1980 - Wściekły byk / Raging Bull
1983 - Król komedii / The King of Comedy
1985 - Po godzinach / After Hours
1986 - Kolor pieniędzy / The Color of Money
1988 - Ostatnie kuszenie Chrystusa / The Last Temptation of Christ
1990 - Chłopcy z ferajny / Goodfellas
1991 - Przyłodek strachu / Cape Fear
1993 - Wiek niewinności / The Age of Innocence
1995 - Kasyno / Casino
1997 - Kundun - życie Dalaj Lamy / Kundun
1999 - Ciemna strona miasta / Bringing Out the Dead
2002 - Gangi Nowego Jorku / Gangs of New York
2004 - Aviator / The Aviator
2006 - Infiltracja / The Departed
2008 - Rolling Stones w blasku światła / Shine a Light
2010 - Wyspa tajemnic / Shutter Island
2010 - Zakazane imperium / Boardwalk Empire (serial TV)
2013 - Wilk z Wall Street / The Wolf of Wall Street
2016 - Vinyl (serial TV)
2016 - Milczenie / Silence